

Хепатитис Ц

Хепатитисот Ц го предизвикува вирус кој се пренесува преку контакт со заразна крв. Решение за спречување на болеста претставува користењето на стерилни игли/шприцеви и прибор за ставање инекции, лицата со хепатитис Ц треба да обезбедат другите лица да не дојдат во допир со нивната крв.

Последна преработка: 7ти декември 2007

Што е хепатитис Ц?

- Хепатитисот Ц е заразна болест што ја предизвикува хепатитис Ц вирусот (ХЦВ). Постојат неколку различни генотипови (или видови) на хепатитис Ц вирусот
- Инфекцијата предизвикува воспаление на црниот дроб (познато под името "хепатитис")
- Околу една четвртина од лицата кои се заразени ќе се излечат од вирусот во рок од неколку месеци
- Другите три четвртини ќе развијат трајна (хронична) инфекција и многумина доживотно ќе го носат вирусот. Некои од овие лица евентуално може да добијат цироза или рак на црниот дроб многу години после заразувањето.

Кои се симптомите?

- Кај околу 10% до 20% од лицата кои се заразени со хепатитис Ц вирусот, симптомите ќе се појават во период од 2 недели до 6 месеци (обично од 6 до 9 недели) после инфекцијата. Овие симптоми вклучуваат умор, губење на апетит, нелагодно чувство во стомакот, гадење, повраќање, жолтица (ожолтување на очите и кожата) и темна урина.

Како се пренесува болеста?

- Лице со хепатитис Ц е заразно се додека не ја излечи инфекцијата
- Хепатитисот Ц се пренесува преку контакт со крвта на заразено лице, и тоа со:
 - користење на заразени игли/шприцеви или користење ист прибор при вшприцување на дрога, тетовирање или дупчење на телото (пирсинг)

- трансфузија на крв (во Австралија тоа беше можно пред 1990)
- повреди со увод од игла/шприц
- медицински процедури при кои се користат заразени инструменти
- користење на лични предмети на кои може да има крв со друго лице (на пример, жилети, четки за заби, ножици за сечење нокти)
- Хепатитисот Ц ретко се пренесува преку сексуални односи, меѓутоа веројатноста за тоа е поголема ако се дојде во контакт со крв
- Жена со хепатитис Ц понекогаш може да му ја пренесе болеста на нејзиното бебе во текот на бременоста или при породувањето. Ризикот е поголем ако мајката била неодамна заразена или ако има инфекција со ХИВ-вирусот
- Хепатитисот Ц не се пренесува со повремени контакти, на пример, со прегрнување, јадење иста храна или користење на ист прибор, или користење на клозет. Се чини дека дека болеста не може да се пренесе преку мајчиното млеко, освен ако тоа е заразено со крв.
- Може да се појави повторно заразување со различни генотипови

Кој е изложен на опасност?

- Интравенски корисници на дрога
- Бебиња кои ги родиле жени со хепатитис Ц
- Пациенти на хемодијализа
- Здравствени работници
- Лица родени во земји со високи стапки на појава на хепатитис Ц (на пример, во делови од Африка и Египет)
- Лица кои се тетовирале или правеле пирсинг (дупчење на телото) со нестерилни инструменти во сопствениот дом
- Затвореници.

Како се спречува болеста?

За да избегнете да се заразите:

- Не користете ист прибор за ставање инекции со друго лице
- Не користете лични предмети на кои може да има крв со друго лице
- Ако планирате да се тетовирате или да го дупчите телото (пирсинг), осигурете се дека ќе се користат само стерилни инструменти
- Практикувајте безбедни сексуални односи.

Не постои вакцина против ХЦВ. Имуноглобулинот не делува. Од 1990, крвта што се дарува во австралиските резерви од крв се проверува за хепатитис Ц.

Ако имате хепатитис Ц:

- Не дарувајте крв. (Понекогаш органи од лице со хепатитис Ц може да се даруваат на друго лице кое веќе е заразено со болеста)
- Не користете ист прибор за ставање инекции со друго лице
- Бидете многу внимателни и осигурете се други лица да не дојдат во контакт со вашата крв

- Исчистете ги сите дамки од крв со хартиена крпа и потоа темелно со детергент и вода се додека не се отстранат сите очигледни флеку. Ако на теписонот ви се направи голема флека од крв, можеби ќе треба да ја исчистете со шампон или со пареа
- Покријте ги раните што ги имате со завој што не пропушта вода
- При сексуални односи користете кондоми ако постои веројатност да дојдете во контакт со крв.

Како се поставува дијагноза?

Тестовите на крвта вклучуваат:

- Проверка на антитела против хепатитис Ц (покажува дали лицето некогаш било изложено на вирусот, меѓутоа не покажува дали вирусот е се уште присутен во крвта – новороденчињата на жени кои имаат хепатитис Ц може да ги имаат антителата од нивната мајка во текот на првата година од животот или подолго време, меѓутоа тоа не значи дека дека тие се заразени).
- Проверка на нуклеинска киселина, на пример, ПЦР (покажува дека вирусот е присутен во крвта)
- Проверка на концентрација на вирусот (покажува во колкава мера вирусот е присутен во крвта)
- Проверка на генотипот (покажува кој вид на вирус е присутен во крвта – ова може да помогне кога ќе се планира лекувањето)
- Проверка како работи црниот дроб, која може да го покаже тековното оштетување на црниот дроб

Биопсијата на црниот дроб (при што се зема мало парче од црниот дроб и се испитува под микроскоп) го покажува видот и количината на било какво оштетување на црниот дроб и може да помогне при планирање на лекувањето.

Како се лекува болеста?

- Од неодамна лекувањето на хепатитисот Ц значително се подобри
- Некои лица успешно се лекуваат со лекарствата интерферон и рибавирин
- Колку ќе биде успешно лекувањето зависи од генотипот и концентрацијата на вирусот во крвта
- Со лекување вирусот може да се отстрани кај најмногу 80% од лицата со генотип 2 и 3 и кај најмногу 50% од лицата со генотип 1
- Овие лекарства обично се примаат од 6 до 12 месеци и понекогаш тие може да имаат сериозни несакани последици.

За да го намалат ризикот од понатамошно оштетување на црниот дроб, лицата кои имаат хепатитис Ц треба:

- Да примат вакцина против хепатитис А и хепатитис Б
- Да го сведат пиенето на алкохол на минимум
- Да проверат со доктор пред да започнат да земаат лекарства препишани на рецепт или лекарства кои се купуваат без рецепт.

Како реагира здравството?

Хепатитисот Б е болест која докторите и лабораториите мора да ја пријават на надлежните органи. Персоналот на државната служба за здравство ги испитува случаите на новите инфекции за да ги утврди факторите на ризик. Разработувањето на подобри програми за спречување на болеста се олеснува со надгледување на факторите на ризик.

За информации во врска со хепатитис Ц

- **NSW Hep C Helpline (Информативна служба за хепатитис Ц за Нов Јужен Велс) на 9332 1599 или 1800 803 990**
- **ADIS (Alcohol & Drug Information Service (Информативна служба за алкохол и дрога)) 9361 2111 или 1800 422 599**
- **NUAA (NSW Users & AIDS Association (Здружение на Нов Јужен Велс за корисници и СИДА)) 9369 3455 или 1800 644 413**

Понатамошни информации – Државни служби за здравство во Нов Јужен Велс

За повеќе информации, ве молиме, контактирајте го вашиот локален доктор, локалната државна служба за здравство или здравствениот центар во заедницата – побарајте ги под '*NSW Government*' на почетокот на телефонскиот именик 'Белите страници' (White Pages).

Градски подрачја	Место	Број	Подрачја во внатрешноста	Место	Број
Northern Sydney/Central Coast	Hornsby	02 9477 9400	Greater Southern	Goulburn	02 4824 1837
	Gosford	02 4349 4845		Albury	02 6080 8900
South Eastern Sydney/Illawarra	Randwick	02 9382 8333	Greater Western	Broken Hill	08 8080 1499
	Wollongong	02 4221 6700		Dubbo	02 6841 5569
Sydney South West	Camperdown	02 9515 9420		Bathurst	02 6339 5601
Sydney West	Penrith	02 4734 2022	Hunter/New England	Newcastle	02 4924 6477
	Parramatta	02 9840 3603		Tamworth	02 6767 8630
Justice Health Service	Matraville	02 9311 2707	North Coast	Port Macquarie	02 6588 2750
NSW Department of Health	Nth Sydney	02 9391 9000		Lismore	02 6620 7500
NSW Health: www.health.nsw.gov.au					